

Tvrtka pionirskih pothvata podrške razvoju

Tvrtku CETEOR je osnovala grupa univerzitetskih radnika i stručnjaka iz prakse ratne 1992. godine u Sarajevu. CETEOR je nastavio tradiciju Instituta za procesnu tehniku, energetiku i tehniku sredine Mašinskog fakulteta u Sarajevu, nakon što je – zbog ratnih djestava – došlo do prestanka njegovog rada. Vjerovatno je CETEOR prva firma koja je u samostalnoj Bosni i Hercegovini registrovana za podršku razvoju. Iza tvrtke su brojni projekti iz ove oblasti kao i značajan angažman na Čak i u toku rata CETEOR je pronašao svoje mjesto i odvijaju se određene aktivnosti, među kojima su najvažnije održavanje desetak predavanja iz oblasti održivog razvoja, organizacija seminara na temu Metodologija procjene ratne štete, a među najvažnije akcije u CETEOR-u smatraju objavljivanje dvije knjige: (i) ABC procjene ratne štete nanese poslovanju (znanje za zaključivanje rata i (ii) Održivi razvoj Bosne i Hercegovine (znanje za poslijeratni razvoj). O tome šta je CETEOR d.o.o. Sarajevo danas i planovima za budućnost tvrtke, razgovarali smo s generalnim direktorom CETEOR-a Draganom Ajanovićem.

Kako biste kratko predstavili CETEOR?

Pa rekao bih da je CETEOR nastao u jednoj, sa stanovišta djelatnosti kojom se bavi, zaista paradoksalnoj situaciji. On je formiran 1992. godine na inicijativu grupe stručnjaka i entuzijasta koji su na jedan pomalo naivan način procjenjivali razvoj događaja na ovim prostorima, pa možda i kao pokušaj da se u okruženju u kojem je formiran unese malo više svjetla i optimizma. U osnovi ideje nastanka CETEOR-a bila je briga za održivi razvoj, prije svega u državi, a onda i šire.

CENTAR ZA EKONOMSKI, TEHNOLOŠKI I OKOLINSKI RAZVOJ

Dragan Ajanović

Kada je riječ o kupcima naših usluga, moram reći da možda mi nismo najbolji u oblastima u kojima djelujemo, ali sam u potpunosti siguran da se trudimo više od drugih da prepoznamo potrebe naših klijenata i pronađemo optimalna rješenja za njihove probleme, kaže Ajanović

Ko sve čini CETEOR i koja je struktura zaposlenih?

CETEOR danas čini grupa od desetak stalno zaposlenih stručnjaka, uglavnom iskusnih inženjera mašinstva, tehnologije, hemije te nešto mlađih i perspektivnih stručnjaka iz oblasti poljoprivrede i ekonomije. To su discipline koje uglavnom korespondiraju sa ključnim oblastima djelatnosti preduzeća.

Naravno tu je i čitava mreža spoljnjih saradnika koji dolaze sa fakulteta i drugih institucija, a neki od njih su i naši stalni stručni saradnici. Pored toga, CETEOR ima svoj Naučno-stručni odbor kojeg čine regionalno priznati stručnjaci iz oblasti koje su direktno vezane za djelatnost preduzeća, a predsjednik tog odbora je prof. dr. Aleksandar Knežević.

Koje su djelatnosti CETEOR-a?

Ključne oblasti djelovanja CETEOR-a su okoliš, u širem smislu, te energetska efikasnost (energija na strani potrošnje). Pored ove dvije ključne oblasti, CETEOR njeguje i oblast organizacije različitih edukativno-stručnih skupova. To su prije svega visoko tehnički i stručni seminari iz djelatnosti CETEOR-a, te različiti stručni skupovi, radionice, savjetovanja i sl. sa ciljem razmjene znanja i iskustava, pa ako hoćete i svijesti o značaju brige za okoliš i energetske efikasnosti. Do bar primjer ovakvih stručnih aktivnosti jeste i Škola za saradnike za upravljanje otpadom u proizvodnim organizacijama, na koju CETEOR organizira kao odgovor na uvođenje ovog zvanja u novu nomenklaturu zanimanja u FBIH. U cilju podrške konsultantskim uslugama

u naprijed navedenim stručnim oblastima, CETEOR također razvija i oblast mjeriteljstva gdje se posebno fokusiramo na kvalitet zraka i buku.

Kako biste ocijenili aktuelnu situaciju u oblasti okoliša?

Kada je riječ o okolišu, može se reći da je na strani legislativne dosta toga urađeno posljednjih godina. Donešeni su mnogi zakonski i strateški dokumenti, a u toku su i dalje aktivnosti u dogradnji ove legislativne. Nažalost, kao i u drugim oblastima, u praksi se mnogo toga ne poštuje i izbjegava. Briga za okoliš traži određena ulaganja i investicije, a većina privrednih subjekata to vidi samo kao puki trošak koji umanjuje njihov profit. Jednoga dana, a mislim da će se to skoro desiti, kada se firme na tržištu poslova kojim se bave počnu dijeliti na one koje su okolišno odgovorne i one koje to nisu, i kada kupci i zaimodavci budu preferirali okolišno odgovorne firme, onda će i situacija sa brigom za okoliš postati bolja. Mislim da država nema kapaciteta ni efikasnih mehanizama za jači iskorak u ovoj oblasti, te da se za sada uglavnom koriste manje efikasni mehanizmi kao što su podizanje svijesti javnosti ili apeli za istu. Očekujem

da ćemo u procesu približavanja EU jačati kapacitete države u oblasti okoliša na svim nivoima, te početi sa dosljednom primjenom postojećih zakonskih normi, ali isto tako i raditi na donošenju i dogradnji nedostajućih propisa i zakona.

Kako sa pozicije menadžera gledate na ovu tržišnu oblast?

Za mene je lično bitan indikator stanja u oblasti okoliša i stanje na tržištu konsultantskih poslova u ovoj oblasti.

Kroz tenderske procedure, bilo da se radi o javnim ili privatnim subjektima, uglavnom se preferira samo cijena kao jedini faktor izbora konsultanta. To smanjuje konkurentsku moć ozbiljnih konsultantskih kuća, jer diferencijacija po osnovu cijene daje svakome mogućnost da dobije posao i isključuje kvalitet kao faktor izbora. Sa druge strane, to dovodi do problema da „prolazi sve i svašta“, odnosno da „svako može raditi sve“ što stvara prostor za različite manipulacije. Na kraju cijenu plaća okoliš, odnosno onaj ko u njemu živi, a to smo mi sami. Dakle „siječemo granu na kojoj sjedimo“. Mislim da se radi o veoma ozbiljnim problemima i da se u ovoj oblasti mora uvesti mnogo više reda.

Koje su ključne aktivnosti CETEOR-a u oblasti energetske efikasnosti?

CETEOR u svojoj organizaciji ima grupu za energetske efikasnosti koju čini tim od pet inženjera, a koji je podržan sa mrežom vanjskih saradnika koji uglavnom dolaze sa fakulteta i različitih instituta. Kao što je to prije 17 godina bilo u oblasti okoliša, mislimo da smo danas pioniri u oblasti energetske efikasnosti. Ove dvije oblasti su jako povezane, jer stvaranje i trošenje energije, a naročito ako je to neefikasno, rezultira određenim uticajem na okoliš.

Možete li nam reći više o pojedinačnim projektima?

CETEOR je za potrebe kantona Sarajevo nedavno uradio prvu ozbiljniju studiju u oblasti energetske efikasnosti u zgradarstvu, koja je obuhvatila snimak postojećeg stanja u ovoj oblasti za oko 2.100 ulaza, odnosno 50.000 stanova u dvije najveće općine Kantona Sarajevo (Novi Grad i Novo Sarajevo). Studija je rezultat zajedničkog rada tima za energetske efikasnosti CETEOR-a i tima spoljnjih saradnika i stručnjaka za oblast komunalne energetike. I ako su nalazi ove studije više nego interesantni i mogu biti dobar orjentir u kom pravcu treba djelovati u cilju poboljšanja energetske efikasnosti u gradu, ova studija nije doživjela svoju zvaničnu prezentaciju i nismo sigurni da se rezultati iste koriste kod planiranja ne malih ulaganja u ovoj oblasti. Eto, i to je jedan od paradoksa društva i vremena u kojem živimo.

Pored ovoga, CETEOR je organizirao i prvu Školu za interne auditore za energetske efikasnosti u industrijskim preduzećima, koje je održana krajem prošle godine u Tuzli. Ovu školu su snažno podržali EBRD/BAS Program i Privredna komora Tuzle, posebno bih istako spremnost i interes Tuzlanske pivare da se pogoni i postrojenja iste stave u funkciju „Studije slučaja“ koja je obavljena i demonstrirana u ovom preduzeću.

Mi upravo pokrećemo novi program energijskih audita u industriji, koji će obuhvatiti 5 proizvodnih preduzeća na teritoriji oba entiteta u BiH. Ovaj projekat realiziramo u saradnji sa Institutom Mašinskog fakulteta iz Bgrade kojeg predvodi prof.dr. Goran Jankes, regionalni stručnjak za oblast energetske efikasnosti.

Kako vidite daljnji razvoj CETEOR-a?

Kvalitet naših konsultantskih usluga i kontinuirani razvoj kadrova, biće i dalje glavne odrednice u razvoju CETEOR-a. Mislim da je CETEOR dobra sredina za razvoj kadrova i novih poslova i time se posebno ponosimo. Kada je riječ o kupcima naših usluga, moram reći da možda mi nismo najbolji u oblastima u kojima djelujemo, ali sam u potpunosti siguran da se trudimo više od drugih da prepoznamo potrebe naših klijenata i pronađemo optimalna rješenja za njihove probleme. Smatramo da će u vremenu koje dolazi naprijed navedene odrednice u djelovanju i razvoju CETEOR-a još bolje biti prepoznate i priznate od strane naših klijenata i drugih poslovnih partnera.

II SAVJETOVANJE
O ENERGETICI U BIH
SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM

HOTEL "STELLA" - NEUM, BIH
28. - 30. SEPTEMBAR/RUJAN 2009.

 www.ceteor.ba